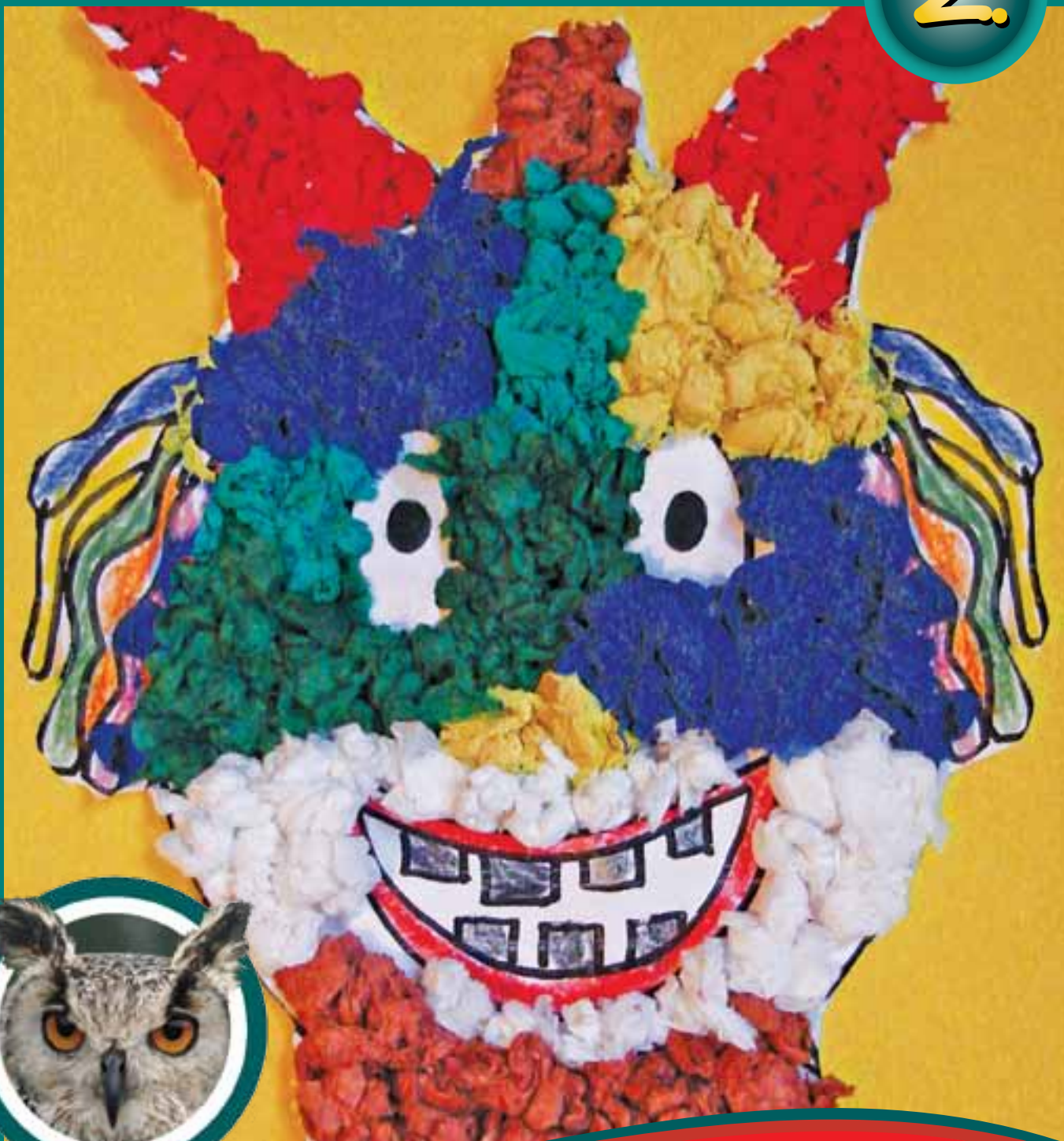


NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

2.



POSZTER

FARSANGI BOHÓCKODÁS • A SZÍNHÁZ EGY ÜNNEP • ARCOK ÉS ÁLARCOK

2012. FEBRUÁR
LVI. ÉVFOLYAM • 628. SZÁM

Volt egyszer egy szabó

Hatalmas ollója volt ennek a szabónak, úgy hordta a vállán, akár a kéményseprők a létrájukat.

Csak járt-kelt a városban a méretes, fényes nyiszálóval, s míg más szabók otthon görnyedtek mindenféle szövetek, flanellek, selymek fölé, kicsi ollójukkal vágva a kabátujjat, szoknyazsebet, addig ez a szabó minden járásakor, naponta a cirkuszt látogatta.

Nagyon szerette, ha beléphetett a cirkusz sátrába, mondta is minden belépésekor, hogy:

– Ájibájibá! – lekapta válláról méteres ollóját, és nekiiramodott az első útjába eső valaminek, valakinek.

Volt olyan, hogy a zebrának lenyírta a csíkjait, de olyan is, hogy az oroszlán bajszát nyisszantotta le, vagy mindenféle járatokat nyírt a cirkuszporond homokjába, betűket a cirkusz sátorlapjába, azt olvashatták az ámuldozó nézők, hogy: „Ez egy jó olló!” – ezt írta ki.

Ilyen volt ez a szabó.

Nem szerették őt a cirkuszisták, sem a zebra nem szerette, sem a bohóc, sem az

oroszlán, sem a cirkuszporond, a sátorlap. Reszkettek, mint a nyárfalevél, ha napi jártában-keltében megjelent ez a mindentvágó szabó a méretes, fényes ollójával a bejáratnál.

Történt egyszer, egy szép napon, hogy épp előadás volt a cirkuszban, akrobaták álltak egymás vállára, ez volt a fő mutatvány.

– Váó! – hallatszott a nézőtérről, hűledeztek az emberek, míg azok ott álltak: alul négy, rajta három, azokon két akrobata, tartva egy fő-akrobatát.

A fő-akrobata ilyenkor, a kettő vállán, ott a magasban hörpölte be délutáni limonádé-adagját, egy hatalmas vödörből, mert erősítette magát.

Így álltak az akrobaták, kicsit inogtak, rogyadoztak, majd kihúzták a derekukat szálfegyenesre, álltak, amikor megjelent a cirkuszsátor bejáratánál a mindentvágó szabó, aki aznapi jártában-keltében ismét eljutott idáig.

Na, ha eddig inogtak, rogyadoztak, most még inkább reszkettek az akrobaták. Reszketett a négy, rajta a három, azokon a kettő, a kettő vállán üldögélő egy, a fő-akroba-



ta, s a fő-akrobata fő limonádés vödre ingott ide-oda, locsogott a limonádé.

Csattogtatta ollóját a szabó, vizsgálgatta, lássuk csak, mit is nyisszantson, túl sok akrobata reszketett előtte, nem tudta eldönteni.

S míg állt ott, tanácstalanul, egyszercsak főntről, a fő-akrobata fő-vödre kiesett annak reszkető kezéből, hullott alá, egészen az olló még csukott hegyére, épp úgy, mint egy sapka, mint egy tok.

Bárhogyan erősködött a mindentvágó szabó, hogy szétnyissa az olló élet, nem si-

került, immár örökre rászorult a félelmetes, fényes nyiszálóra a limonádés vödör.

Az akrobaták örömükben bemutatták azt a sosem látott számukat, hogy alul állt az egy, a fő-akrobata – immár nem kellett fognia limonádés vödret – rajta a kettő, azokon a három, végül, tetején a négy.

A nézők még nagyobbat hüledeztek, a szabó pedig lefektette vödörvégű ollóját, ráült, onnan nézte az akrobaták sosem látott számát, és úgy gondolta, ez szép, nagyon szép.

LÁSZLÓ NOÉMI

Cirkusz

Cirkusz porondján kerek nyomok,
Az elefántok gyomra korog,
Pedig megettek fél mázsa almát,
Négy zsák diót s egy kazalnyi szalmát,

De csak szédeleg mindegyik,
Jobbra dől, balra dől, gyengélkedik –
Hiába nevetés, heje-huja:
Messze van Afrika, Ázsia.

CSEH KATALIN

Szavak játéka

Lom, lom, lom, nagy halom
alma, alma, alma,
nézd, alatta szalma.

Tél, tél, tél, merre mentél?
Fel a hegyre, hegytetőre,
vártam felleget-keszkenőre.

Ló, ló, ló, itt az olló:
mindent összevagdós,
ha dühös s haragos.

Te, te, te, naplemente,
fák fölött a nap kószál,
megáll, s egyet szunyókál.

Szó, szó, szó, mint egy lasszó
jön, közeleg már a csönd...
Csukódik a csöndbőrönd.



DÖBRENTÉY ILDIKÓ

A királyi táncospár

Hol bolt, hol nem bolt, a Holnembolt egyik hátulsó polcán lakott egy törékeny játék táncospár. Hosszú évek óta ugyanabba a kecses pózba merevedve álldogáltak: a játékférfi a játékhölgy keze fölé hajolt, mintha nézegetne rajta valamit.

Történt egyszer, hogy a táncospár szomszédjai: az öreg falovacská, a porceláncsüveg, a Porolóbaba meg a barna virágos víziló tanakodni kezdtek:

– Vajon mit nézegethet a férfi a párja kezén?

Porolóbaba így vélekedett:

– Mit nézegetne? Hát a sokéves port. Mióta állnak már ott, egyem a szívüket! A férfi szépen lefújogatja a táncosnő kacsóját.

A porceláncsüveg ellenkezett:

– Úúúúgyan már! Úúúúgyan már! Én inkább úúúúgy nézem, hogy a hölgy a tenyeréből eteti a párját!

– Prrrrrrrr! – prüsszkölt az öreg falovacská.

– Látszik, hogy maguk fiatalok. Különb tudnák, hogy annak az úrnak a dereka fáj. Hexensussz! Lehajolt, aztán úgy maradt. Nem tud felegyenesedni.

– Nem is így néz ki egy táncospár! – köztöködött a barna virágos víziló.

Ekkor megszólalt a hátuk mögött Gizike, a tündér és franciatanár. Kicsit idegensen pörgött a beszéde:

– Márrpedig az egy táncospár! Még hozza királyi táncospár! Egyenesen a Napkirály udvarri színházából! Nekem elhihetik! C'est sur!

Egyszerre megváltozott a hangulat:

– Ha kegyed mondja, Gizike, akkor úgy van! – bólogatott a falovacská.

– Úúúúgy van! Úúúúgy van! – búgott a porceláncsüveg is.

Ám Porolóbaba felemelte a porolóját:

– Nananal Akkor azt mondják meg nekem, hogy ha táncosok, akkor miért nem táncolnak? Na?! – és széjjelnézett.

– Nem is így néz ki egy táncospár – vetette fel újra a barna virágos víziló.

– Csakugyan, miért nem táncolnak? – fordultak mindannyian Gizikéhez, úgy is, mint tündérhez, úgy is, mint franciatanárnőhöz.

– Miér, miér, pourquoi? Merre az ő táncukat színházban kell táncolni. És hol van itt színház?! Addig kell így állniuk, ilyen merre, görbe derékkal, amíg színházuk nem lesz!

– Ó szegények, milyen fárasztó lehet ez nekik – dűnyögte együttérzéssel a falovacská.

Porolóbaba elszántan előre lépett:

– Nanana! – rázta meg a porolóját. – Nanana! – Aztán sokatmondóan körülnézett: – Hát, ha eddig nem volt színházuk, majd most lesz! Falovacská, maga szerezzen egy függönyt!

– Függönyt?... Asztalterítő jó lesz?

– Jó, jó! Porceláncsüveg, maga szerelje fel a függönyt, és díszítse virágfüzékkel a színpadot!

– Virágfüzékkel?... Babarózsa lehet?

– Lehet, lehet! Víziló, maga hordjon be székeket!

– Nincs is itt szék...

– Nanana!

– ...Konyhaszék jöhet?

– Jöhet, jöhet! Én meg kiporolom a szőnyeget! Na! Na! Na!

És szereltek és díszítettek és cipekedtek és poroltak. Gizike, tündér és franciatanár, csak finoman mosolygott.

Mikor mindennel elkészültek, csendesen helyet foglaltak a székeken. Egyedül Gizike maradt állva. Körülnézett, és kecsesen tapsolt egyet. Zene csendült, és abban a pillanatban a lámpa kristálycsillárrá változott, a konyhaszék süppedő karosszékké, az asztalterítő bársonyfüggönnyé. A függöny szétlibbent... S a fényárban úszó színpadon, virágok gyűrűjében, ott állt a táncospár! Az ajkuk mosolygott, a szemük csillogott. A férfi meghajtotta a térdét, a táncosnő illendően visszabókolt, majd átkarolták egymást és könnyedén, mint két hópihe, táncolni kezdtek:

*Megsúgom önnek:
a színház egy ünnep!
Libbenve járunk,
titkot találunk.
Hogy elkísérjem,
engedje, kérem,
s én megsúgom önnek:
a színház egy ünnep!*

Táncoltak, táncoltak és táncoltak, a szomszédok meg csak ámultak és bámultak, mert ilyen álomszépét még sohasem láttak.

Mikor a tánc véget ért, a férfi a nő keze fölé hajolt, éppen úgy, mint ahogyan sok év óta szokta, mintha nézegetne rajta valamit.

– Na most? Most mi lesz? – izgult a nézőközönség, mert nagyon szerették volna végre tudni, hogy mit néz a férfi a táncosnő kezén.

Akkor a férfi még lejjebb hajtotta a fejét, és cuppantott egyet. Az illendőnél kicsit hangosabbat, hogy még a hátsó széksorban is hallani lehetett.

– Megcsókolta a kezét... – suttogta áhítattal a falovacska.

– Úúúgy van!... Úúúgy van!... – burukkolt a porcelángalamb.

– ...Mint egy királynőét! – sóhajtotta Porolóbaba.

A víziló meg csak annyit tudott hozzátenni, hogy:

– ...Pedig nem is királynő!...

Akkor Gizike újból tapsolt egyet, s ezzel véget ért a színház. A táncospár és a szomszédok újra úgy álltak a polcon, ahogyan azelőtt. Csak Porolóbaba dúdolgatott magában: „Hogy elkísérjem, engedje, kérem...” És attól kezdve, ha valaki megbántotta, csak ránézett a királyi táncospárra, és máris megvigasztalódott. Hiszen velük megjelent az ő kis porolóbaba életében is a jómodor és a gáláns udvariasság.

Így volt, nem így volt, égbőlpottyant mese volt!





Mesterségem címere

Színész



A farsangi mulatságra jelmezbe bújunk, álarcot teszünk. Ez móka, ősidőkből hozott játék. Ám van, aki a mindennapokban sem mutatja igazi arcát, megjátssza magát, színészkedik, színlel. Ez kétszínűség, jellemhiba. És vannak, akiknek munkájuk a szerepjátás, mások arcának, szavainak, sorsának meglevelezése. Ez hivatás, mégpedig ősrégi, nemes és fontos.

Színház az egész világ, és színész benne minden férfi és nő. Fellép és lelép: s mindenkit sok szerep vár életében.

William Shakespeare

- A színészmesterség története elég viharos. Kezdetben a vallásos szertartás része volt. A kőkorszaki barlangrajzokon, de a törzsi szertartásokon ma is álarc mögé bújt, kifestett emberek táncolnak. A maszk a szerepjátást, viselőjének önmagából való kilépését jelképezi.



- Az ókorban a színház társadalmat alakító erő volt. Kr.e. 1500 körül, Egyiptomban jelent meg. Ezer évvel később az ókori görögök építették az első színházat félkör alakú, emelkedő nézőterrel. Náluk jelent meg az első színész és díszlet. A női szerepeket is férfiak alakították, a színészek magasított talpú sarut és álarcot viseltek. Az isteneket játszó színészeket daruszerű szerkezettel emelték a színpad fölé. Az előadások korán reggel kezdődtek, a szegény polgárok jegyét az állam fizette. Aiszkhülosz, Szophoklész és Euripidész ezer darabot írt, melyek közül csak 33 maradt fenn, ám ezeket ma is játsszák.

- A görögök hagyták ránk a színház, a komédia és a tragédia máig érvényes jelképét, a kacagó és a szomorú álarcot. Évezredek óta ezt keresi a közönség a színházban: a nevetést és a sírást, a szórakozást és a lelki épülést. A görögök katarzisznak hívták a színháznak azt az erejét, hogy a köznapi világból felemel, és megtisztít.

- A rémfilmek elődje. Nemes élmények helyett Róma horrorral szórakoztatta polgárait. Kenyeret és cirkuszt adott nekik, s ez azóta is jó módszer a tömeg elhallgattatására. A Colosseumot 2100 évvel ezelőtt építették. Naponta 80 000-es tömeg csődült itt össze a gladiátor- és állatviadalokra, melyek idejére az istenszobrokat letakarták, nehogy megsokallják a vér és halál látványát.



- A távol-keleti színház ezzel szemben mintha másra sem törekedne, mint istenek és emberek gyönyörködtetésére. Pantomim, árnyjáték, bá-bok, tánc: szavak helyett inkább a jelentéssel telített mozdulat, jelmez és zene beszél.



- A cirkusz 2000 évvel ezelőtt Kínában született meg, és ma is ők a világelsők. Egy bizonyos szinten felül a cirkusz is művészet, mely az emberi test és akaraterő végtelen lehetőségeit csillogtatja meg. A név latin eredetű, a kerek sátorra utal. Ma a francia Napcirkusz a legigényesebb.



- Európa a kora-középkortól egészen a XIX. századig élvezte, de lenézte a színészmesterséget. A szerzetesek, diákok vallásos témájú darabokat, a vándorénekesek krónikákat adtak elő, a vásárokon, fogadóknak komédiások, vándorszínészek, mutatványosok szórakoztatták a közönséget. Kedvenc figurájuk a bohóc és az ördög volt.

- A szegényebbek az utcákon végigvonulva, nagy zenébonával adták elő a jeleneteket. Volt csapat, amelyik több színpadot állított fel a piacon, s a közönség egyiktől a másikig sétálva nézte meg a felvonásokat. A kocsis-színpadnál a felvonások gördültek odébb a helyben álló nézők előtt.



„Nocsak, hitvány egy élet ez a komédia!” Ki mondta ezt a vándorszínész Petőfinek?

• Súly nélkül sem sülték bele. A commedia dell'arte a XVI. századi olasz hivatásos színészek rögtönzött játéka volt. Az előadásnak nem volt előre megírt szövege. A színészek a történet vázát és a hősök jellemét ismerve rögtönöztek. Szerinted melyik nehezebb: száz oldalt kívülről megtanulni vagy több száz néző előtt rögtönözni? A színészek tanulják, és sok gyakorlással fejlesztik a memóriázás tudományát.

– Mit játszanak ma a színházban, Jean?
– A VIII. Henriket, uram.
– Azt sajnos nem tudnám élvezni, mert nem láttam az előző hetet.



• Minden színész álma, hogy Shakespeare-hőst alakítson. A legnagyobb angol drámaíró oly modern, hogy el sem hisszük: 450 évvel ezelőtt született. Maga is színész volt. Híres színháza, a londoni Globe felül nyitott volt: reflektora a napsugár. Díszletek nélkül, hármás felosztású színpadon elöl a szabadtéri, hátul a szobában zajló, fönt a hegyi és az erkélyjeleneteket játszották – kizárólag férfiak. Ó, Rómeó, ó, Júlia!



„Lenni vagy nem lenni?”
Melyik Shakespeare-hős szavai ezek?



Miénk a hatalom
Az emberszív felett:
Idézni egyaránt
Mosolyt vagy könnyeket.
Mi szép, mi szép, mi szép
A mi föladatunk!
Legyünk büszkéek reá,
Hogy színészek vagyunk.
Petőfi Sándor

Jókai Mór felesége híres színésznő volt. Ki ő, és kit alakít a képen?



• Az első magyar kőszínház Kolozsváron épült 1821-ben. Felavatására írta Katona József a Bánk bánt. Értékét akkor nem ismerték fel, de lázító erejét igen. A cenzúra a könyvben való megjelenést engedélyezte, a színházi előadást megtiltotta. Ez is bizonyítja, hogy a színház nagyobb erővel alakítja a társadalmat, mint a könyv: a közös élmény könnyen lángra lobbantja a nézősereg szívét. Nem csoda, hogy 1848. március 15-én a pesti nép követelésére a Nemzeti Színház a Bánk bánt tűzte műsorára.

• Néhány száz éve elvált egymástól a prózai, az énekes és a táncszínház. Az előadóművészek egyetlen műfajban tökéletesebbet alakítanak, mint ötben, de azért van átjárás a színpad műfajai között: a színészek néha táncos, zenés darabokban is fellépnek, az operett prózát és táncot, az opera pedig balettet is magába ötvöz.

● A színházhoz nem kell más, mint három deszka, két színész és egy közös szenvedély. (Lope de Vega) A modern színház a technika sokféle eszközét, fény- és hanghatásokat is használ. Bevonja a közönséget a játékba, leviszi a színészt a nézőtérre. A monodrámaiban és az egyéni előadóesten a színész egymaga bilincseli le akár órákon át a közönséget.



● A XX. századtól a közönség hisztérikus imádata, a sajtó pletykaéhes figyelme és a mesés fellépési díjak „világsztárrá” fújják fel a filmszínészek, énekesek szűk rétegét. Ti csak a külső mázt látjátok, s arról álmodtok – különösen a lányok –, hogy filmcsillagok legyetek, minden lépéseteket rajongók, riporterek hada kövesse. De tudjátok-e, hogy az álmvilág csillogó díszletei mögött kemény munka, nem ritkán kegyetlen elvárások, kiszolgáltatottság és sokszor boldogtalanság rejlik?

Ha úgy érzed, hogy pályád „a világot jelentő deszkákra”, a színpadra vezet, az igazi művészekre figyelj, akik Istentől kapott tehetségüket emberi tartással, rengeteg szellemi, lelki és fizikai munkával csiszolják felejthetetlen alakítássá. Száz arcuk van, de mindenik meggyőző és hiteles, mert a maszkot nem műanyagból és közhelyekből, hanem életük fogyó lángjával megolvasztott, legbelső lényükből formálják. Tapcsoljuk meg őket!

Zsigmond Emese



A papi hivatást bemutató cikkem Isten szolgálói iránti tisztelettel, felelősséggel és jóra nevelő szándékkal íródott. Papnőkről szóló bekezdése néhány lelkészről tiltakozását váltotta ki. Őszintén sajnálom, hiszen bántani senkit nem akartam. Adja a Jóisten,

hogy többé ne kényszerítsen a történelem egyetlen lelkészt se oly súlyos életáldozatra, mint régebbi századok és a kommunista közelmúlt mártír papjait. (Zsigmond Emese)

● **Decemberi megfajtések:** Protestáns megnevezések: lelkész, tiszteletes, istentisztelet, igehirdetés, palást, úrvacsora, konfirmálás, zsoltár. Katolikus megnevezések: tisztelendő, lelki atya, plébános, mise, prédikáció, reverenda, miseruha, szent áldozás, bérnálás, ének, zsolozsma. A katolikus köszönés: dicsértessék a Jézus Krisztus, a református: békesség Istentől, az unitárius: Isten áldja, az evangélikus: erős vár a mi Istenünk.

Nyertesek: a sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskola III. D; a szatmárnémeti Hám János Iskola-központ IV. B osztálya; a maroskeresztúri III. B osztály.

Ki mondta, hogy halálmadár?

– Semmilyen baglyot nem szabad bántani – mondta Öregapó –, a kuvikot meg különösen nem. A baglyok a leghasznosabb madarak közül valók. El sem hiszitek, mennyi egeret és más kártevőt pusztítanak. Hát azt a szamárságot, hogy halálmadár, azt meg honnan veszed? – kérdezte Gyuszkót.

– Mert amelyik ház körül megszólal, ott nemsokára meghal valaki, és igaz is, amikor Vica néni már nagyon beteg volt, minden éjjel ott szólt a kuvik az ablakával szemben. Mondta is mindenki, kár az orvosságért, ha egyszer ott a kuvik, úgyis meghal. Meg is halt.

– Szóval ahányszor kuvikszót hallottál, nemsokára meghalt valaki – mosolygott Öregapó.

– Hát azt nem mondhatnám.

– Hát te mit gondolsz? – nézett rá.

– Nekem azt mondta édesapám – feleltem –, hogy a kuvik azért kiáltozott Vica

néni ablakánál, mert szereti a fényt. S mivelhogy a betegnél késő éjjel is égett a lámpa, odacsalogatta a fényes ablak.

– Na látod! És édesapád azt nem mondta, hogy nem szabad a kuvikot bántani?

– De, de igen... – vallottam be csendesen.

– Meg Sándor bátyám is mondta. Tőle tudom a gyöngybaglyot is. Volt a kertjében egy nagy, kiszáradt, odvas körtefa. Elhatározta, hogy kivágja. De az első fejszezápasok után megállt, indult is befelé. „Már abba is hagyta?” – kérdezte tőle a felesége, ő meg mondta, hogy nem lehet kivágni, mert lakói vannak. „Milyen lakói?” „Gyöngybaglyok” – mondta Sándor bátyám. „Akkor ez azt jelenti, hogy sohasem vágod ki a fát?” „Dehogynem, már holnap.” „És a baglyaid?” „Hazaköltöznek – mosolygott Sándor bátyám, és hozzám fordult: – Öcsém, akarsz-e lőni a vadászpuskámmal?” Már hogyne akartam volna! „Na, akkor fölmegy



a templomtoronyba, és kinyitod az egyik zsallut – mondta. – Mert ezek a gyöngybaglyok ott laknak a toronyban, csak a múlt héten újrafestették a zsallukat, és csukva hagyták. Szegény baglyok meg nem tudnak hazarepülni.” Mi tagadás, féltem egy kicsit a toronyban, de a zsallut kinyitottam. Másnap nem is voltak a gyöngybaglyok az odvas körtefán. Én meg szépen felóvakodtam újra a toronyba, gondoltam, meg nézem őket. Nahát, olyan furcsa szerzeteket azóta se láttam!

– Mi van rajtuk furcsa? – kérdezte Jozsó.

– Szív alakú volt az arcuk – mondtam –, és emberi a tekintetük. S amikor megláttak, finto-rogni kezdtek. De igazán mondom, finto-rogtak.

– És a vadászpuska? – kérdezte irigykedve Jozsó. – Lőttél?

– Igen bizony – mondtam –, és célba is találtam. Igaz, hogy nem céloztam semmire.

– Az a fontos, hogy mindig tudd, mire fogod a fegyveredet – mondta Öregapó. – Bagolyra például sose fogd. Különbö azért találtad olyan emberinek az ábrázatukat, mert a baglyok szemé előrenéz, és a felső szemhéjukkal pislognak. A tekintetük meg azért olyan merev, mert a szemgolyójukat nem tudják mozgatni. Ha oldalra akarnak nézni, fordítani kell a fejüket is.

– És milyen bagoly van még? – kérdezte Gyuszkó.

– A macskabagoly – mondta Öregapó –, az erdei meg a réti fülesbagoly. Ezeknek egy tollpamacs van a fülüknél, és a szabadban fészkelnek. Nem szeretik az ember közelségét annyira, mint a kuvik meg a gyöngybagoly. Mind egyformán hasznos madár, védelmezni kell őket. Sajnos, azt hiszem, uhut nem láttatok. Már nagyon kevés van belőlük. Európában az uhu a legnagyobb bagoly, akkora, mint egy lúd.

– Én már láttam uhut – mondta Jozsó. – Egy erdésznél. Ki szokta ültetni a tisztáson egy T alakú fára.

– Úgy van, úgy – mondta Öregapó. – Így vadásznak a káros ragadozó madarakra. Mert a ragadozó madarak gyűlölik az uhut, és rácsapnak, ha észreveszik. A vadász meg könnyen lelövöldözheti őket. Hogy miért ez a nagy gyűlölet, azt senki se tudja. De hiszen annyi mindent nem tudunk még a madarokról...



ROMHÁNYI JÓZSEF

A bölcs bagoly

A tudós bagolyné tojt egy kis utódot, de az nem lett okos, sőt inkább ütődött. Atyja, a nagyhírű egyetemi dékán sokat bosszankodott lüke ivadékán. Hasztalan unszolta:

– Magolj, fiam, bagoly!

Hiába korholta, intette, kölkét ez csak untatta.

Útálta az egyetemet, órák alatt legyet evett. Nem csoda hát, hogy a halálmadár-vizsgán csak ücsörgött és pislogott pislán. – Huss! – rivallt rá az elnök-akadémikus.

– Szálljon egy házra, és borítsa gyászba!

– Jó! – mondta a buta bagoly, holott azt sem tudta, miből lesz a halott.

Rászállott a legelső viskóra, és ott csücsült bóbiskolva.

Jobbat nem talál, ki mindent végigpásztáz, mert ez volt a temetői gyászház.

Így lett a nagyerdő legostobább baglya a Huhugányos Akadémia tagja.



Tudós ábrázatom ne téveszen meg: nem bölcsnek, hanem vadásznak születtem. Hallásom, sötétben-látásom kitűnő, repülésem nesztelen, csőröm erős, karmom veszélyes fegyver.

KARSUCAÁR

Ki az okosabb?

A mesében a bölcs bagolyhoz fordulnak tanácsért az erdő lakói. Az uhu vagy nagy fülesbagoly bölcs híréhez „pápaszemén” kívül éjjeli életmódja is hozzájárult, régen ugyanis az volt a hiedelem, hogy a tudós éjszaka böngészi könyveit, és végzi titokzatos kísérleteit.

Ellentétben a többi madárral, a bagoly nagy szempárja nem fejének két oldalán helyezkedik el, hanem egy síkban előre tekint. Az emberhez hasonlóan nemcsak alsó, hanem felső szemhéját is tudja mozgatni, vagyis „pislog”, ami különös, elgondolkodó kifejezést kölcsönöz arcának.

A baglyok nagyon ügyes éjjeli vadászok. A zsákmányejtés fortélyait a fiókák hosszas tanulással sajátítják el, ezért az ivadékgonдозás a baglyoknál nagyon elhúzódik. Ám ezalatt viselkedésük annyira specializálttá, merevvé válik, hogy új, szokatlan helyzetben már nem ismerik ki magukat, és elpusztulnak. A varjak, csókák, hollók sokkal értelmesebbek és kíváncsibbak a baglyoknál, új helyzetbe kerülve kísérleteznek, „új fogásokat” tanulnak meg.

Az egyes fajok értelmi képességét úgy állapítják meg, hogy az agy tömegét elosztják a test tömegével. Az így nyert értéket intelligencia hányadosnak nevezik. Az embernél az agy tömege a test tömegének $1/35$ -e, az elefánté már csak $1/560$ része, a bálnáé meg éppen csak $1/15000$ része.

Szegény dinók! Ezen az „intelligencia-vizsgán” simán megbuknának! A 24 méter hosszú, 40 tonnás *Diplodocus* nevű sárkánygyík 60 cm-es fejében mindössze

7 cm-es agyüreg volt. Lomha és ostoba lehetett szegény.

Na és az ember? Az közülünk a legokosabb, akinek legtöbbet nyom az agya? Az imént említett intelligencia hányados csak a fajok közti értelmi szint megállapítására alkalmas, a fajon belül már nem érvényes. Hogy egy hasonlattal éljünk: a toronyóra nem jár pontosabban, mint a karóra. Nem a nagyság: a szerkezet finomsága számít.



Az emberi agy tömege átlag 1375 g. Sok híres ember agyának tömege meghaladta ezt az értéket, az is igaz viszont, hogy a legnehezebb agya egy idiótának volt.

A bölcs ember. Az ember a „bölcs” jelzővel tüntette ki saját magát: *homo sapiens*, magyarul bölcs ember a rendszertani neve. Ám ha azt nézzük, hogy milyen gyorsan és eredményesen pusztítja ki maga körül az élővilágot, akkor bizony kételkednünk kell bölcsességében.

Kiskópé



A csimpánz és a gorilla agytömege megközelítőleg azonos.

Melyik értelmesebb a két faj közül? Miért?

Decemberi megfejtés: A vörösfenyőből nem lehet karácsonyfát készíteni, mert ősszel elhullatja tűleveleit. **Díjat nyertek:** Ábrám Zsuzsa, Marosvásárhely; Orbán Boglárka, Szászcsávás; Fejér Ákos, Zabola; a nagyváradi Juhász Gyula Iskola II. osztálya.

Itt születtem



Ilyennek látjuk Polyánt a Nagykaszálóról



Római katolikus templomunk 200 éves



A világháborús hősök emlékműve

Polyán és Kézdiszentkereszt – e két néven ismert a mi szülőfalunk. Születésekor Polyánnak keresztelték, ezen a néven szerepel egy 1332-es pápai tizedjegyzékben, az első olyan dokumentumban, amely létezéséről említést tesz. A Polyán szó szláv eredetű, erdei tisztást jelent. A falu 1905-ben vette fel a Kézdiszentkereszt nevet azon az alapon, hogy templomát a Szent Kereszt megtalálásának tiszteletére szentelték fel.

Polyán csodálatos fekvésű, felső-háromszéki, borvizes falu a Perkő hegység keleti oldalán, 600 méter tengerszint fölötti magasságban, Kézdivásárhelytől 10 kilométerre, a Brassó-Bereck vasútvonal mentén.

A szájhagyomány úgy tartja, hogy a falu eredetileg nem a jelenlegi helyén feküdt. Amolyan vándorló településnek tartották, amely – akárcsak a népmesékben – harmadszorra lelt rá az igazira, vagyis az otthonára. Bölcsőhelye a Kászon patakának bal partján elterülő Szent János nevű dűlőben volt. Ellenséges – valószínűleg tatár – támadások miatt az ősi helyet elhagyva a falu lakói „átbolyongtak” a Perkő lábánál elterülő Bolygó nevű helyre. Itt sem találtak alkalmas viszonyokat, ezért, és főleg az időközben felfedezett borvízforrás miatt, átköltöztek a falu mai helyére.

A monda szerint a Bolygóban lakó, vadászni szerető Bölöni testvérek bukkantak rá a borvízforrásra, miközben egy szarvast üldöztek. Vittek a vízből az otthoniuknak, és megmutatták a helyet, ahol a felszínre tör. A „savanyú ízű” víznek csodatevő hatást tulajdonítottak, s lassan-lassan áttelepedtek annak közelébe.

A mi falunknak sem folyója, sem tava, de még igazi pataka sincs. De mindezekért az ásványvíz kárpótol. A polyáni borvizet 1892-től palackozták és forgalmazták. A messze földön híressé vált vízről így írt dr. Csanádi Gusztáv az 1900-as évek elején: „Kiváló lúgos, vasas

összetételénél, kellemes, üdítő ízénél és jelentékeny szénsav- és lítiumtartalmánál fogva a savanyúvizek között méltán első helyet foglal el.” A polyáni borvíznek több elnevezése is volt: Vénusz, Mariska, Nemere, Kristály és Polyán.

Ma már nem palackozzák, de a falubeliek onnan viszik a friss borvizet, hogy szomszójukat olthassák.

A falu határában kitermelt kárpáti homokkő tette lehetővé a kőfaragás mesterségének kialakulását. Számos kapuláb, sírkő, emlékmű tanúskodik kőfaragóink hozzáértéséről.

Kézdiszentkereszten két templom is található: a római katolikus templom 200 éves, a görög katolikus templomot 1760-ban építették.

Iskolánk a Főút mentén található. Az I–IV. osztályban 64-en tanulunk Pál Adél, Kádár Tünde, Lénárt Piroska és Gábor Judit tanító néni irányításával. Az óvodában 55, az V–VIII. osztályban pedig 77 gyermek tanul.

Szeretünk tanulni, versenyeken jó eredményeket érünk el, műsoros előadásokat tartunk minden ünnepen. Iskolánkban van furulyacsoportja, amelynek tagja osztályunk minden tanulója. Nagyon sok magyar népdalt ismerünk, szeretünk énekelni, népdalversenyeket szervezünk. Ilyenkor mindig viseljük a hagyományos polyáni székelyruhát. Megtanultuk nagyapáink hagyományos táncát, a polyáni sormagyart, melyet ünnepek alkalmával eltáncolunk.

Kirándulásaink során bejárjuk falunk határát, szeretünk a természetben barangolni. Vigyázunk környezetünk tisztaságára, szemétgyűjtő tevékenységeket kezdeményezünk. Autóbuszos kirándulásokon bejárjuk Kovászna, Hargita és Brassó megye nevezetes helyeit.

A polyaniiskola.ro honlapon többet is megtudhattok rólunk, betekintést nyerhettek iskolánk életébe.

**Összeállították
Gábor Judit tanító néni
és a negyedik osztályosok.**

A jobbágytelkiek helyesbítése szerint a falunak két Balla Antal nevű szülöttje van, az egyikük a Jobbágytelki Népi Együttest, a másikuk a Bekecs Együttest vezette.



A kőbánya homokkő falai



A millecentenáriumi kereszt



A népdalverseny iskolánk ünnepe



Az I–IV. osztály apraja-nagyja

Peti meg a török



Elmondta a
szatmárnémeti
Bartha Gergő 2011
májusában a maros-
vásárhelyi Országos
Regemondóversenyen.

Mikor még török világ volt Magyarországon, egy Peti nevű fiút megfogott a török. Nagy, erős ember volt az a török. Feje akkora, mint a húszliteres hordó. Szája akkora, mint a lóé. Tenyere meg, mint a sütőlapát.

Jajgatott Peti, mikor a török kezébe került, és könyörgött:

- Török bácsi, eresszen el, eresszen el!
- Nem azért fogtalak meg, hogy eleresszelek! – felelte a török.
- Hát mit akar velem?
- Elviszlek Törökországba. Eladlak, mint a birkát. Kapok én érted jó pénzt!



Rossz szomszédság
török átok.

SZÉKELY GÉZA rajzai



– Hát akkor hogyan látom meg anyámat, apámat?

– Sehogyan. Soha többé nem látod őket! A gyerek sírásra fakadt.

– Ne ríj – mondotta a török. – Még kilenc gyereket fogok, akkor aztán lesznek pajtásaid is!

Este a Tiszához értek. A Tisza közepén kis sziget zöldellett. Oda vitte a török a fiút.

A szigeten egy kis kunyhó állott. A török abba rakta be a sok harácsolt pénzt meg az összefogdosott gyerekeket. Ott élt Peti egy hétig a törökkel. De folyvást csak azon gondolkozott: „Hogyan szökhetnék én meg innen?”

Ám nem tudott a töröktől megszökni, mert az, ha hazulról elment, Peti kezét-lábát összekötözte vaslánccal.

Amikor a török otthon volt, a csónakot foltozta. Régi volt már a csónak: minél többet kalapált rajta, annál széjjelebb esett. Utoljára aztán széthullt az egész. Elvitte a víz.

Amíg a török a csónakkal foglalatoskodott, Peti a gyepen ült. Egyszer nagy innal-kinnal felhúzta a lábát, és a fejét aláhajlította. Kibújt a láncokból.

A török nem vette észre, hogy mit csinál a fiú, de egyszer csak azt látta,

hogy Peti fenn van a szénaboglya tetején, s onnan leskelődik lefelé.

– Tyű, azt a sárga sarkantyúját a keresztapád rézkokasának! – kiáltotta. – Hát te hogyan mentél oda?

– Póznán másztam fel! – felelte Peti gyerekek, mert arra gondolt, hogy ha ez a nagy, erős török póznán felmászik a boglyára, majd lebakfincál, aztán kitöri a nyakát.

Hát a török neki is indult, hogy majd utána mászik a gyerekeknek. De a pózna eltörött alatta. Le is bakfincált, de nem törte ki a nyakát, csak nagyot nyekkent.

Ameddig ott feküdt a török a boglya aljánál, Peti lemászott a szénaboglya túlsó oldalán, és átúszta a Tiszát.

A török csak akkor vette észre, mikor már Peti a túl-

só parton volt, és a vizet facsargatta a ruhájából.

– Tyű, azt a sárga sarkantyúját a keresztapád rézkokasának! – kiáltotta a török. – Hogyan jutottál át a vízzen?

– Hát csak úgy – kiáltotta vissza Peti a Tisza túlsó partjáról –, hogy egy nagy követ kötöttem a nyakamba, aztán a vízbe ugrottam.

Uccu, a török is felkap egy nagy, nehéz követ. Köti a nyakába. Úgrik a Tiszába. Persze a kő lehúzta a törököt a Tisza fenekére. Máig is ott van, ha a halak meg nem ették.

Peti meg szépen hazament. Máig is él, ha meg nem halt.

Török, torok sok kárt tett az országban.

Törököt fogtam, nem ereszt.

A Képek Dicső Múltunkból Történelmi Vetélkedő idei témája a honfoglalás. Csodaszép, színes munkákban sereglik Nagyváradra Árpád népe.



A tordai IV. B osztály
Kézművesek csapata



Zonda Botond,
Kézdiszentkereszt



Az esztelneki IV. osztály

A tordai IV. A osztály Hóvirágok csapata



Sportolj Kőszabószával



Nagy-Kovács Katalin,
Székelyszáldobos



Szilágyi Anetta,
Kolozsvár



Szövérfi Dániel,
Marosvásárhely

Számos sport (futás, úszás) kizárólag az ember erejét teszi próbára; vannak olyan sportok, ahol a felszerelés minősége döntő (céllovászat, szánkó). A kerékpár, kajak-kenu esetében emberi erővel hajtott, az autóversenyzésnél, vitorlázásnál külső erővel hajtott sporteszközeiről beszélhetünk. Hát a lovassportok? A ló felkészültsége legalább annyira fontos, mint lovasáé.

A lóversenyek a ló teljesítményére helyezik a hangsúlyt, bár a zsoké, a hajtó is fontos. Magyarországon a lófuttatást Széchenyi István honosította meg – akárcsak a telivér lovak tenyésztését.



A lovassportok esetében viszont a lovas a főszereplő – bár nyilván nem elhanyagolható a ló szerepe sem. Főbb szakágak a díjugratás, díjlovaglás, lovastusa (military), lovastorna, fogathajtás.



A lovaspóló játékosai egy hosszú ütő segítségével az ellenfél kapujába próbálják juttatni a labdát.



A magyarság történetében mindig fontos szerepet játszott a ló. A lótarás költségesége és egyéb tényezők miatt azonban napjainkban a magyar lovassportok nincsenek az élvonalban. A hagyományőrző lovasbemutatók, a lovaglás mint szabadidősport térhódítása újra közelebb hozhatja hozzánk a lovakat.

A bicikli őse, a futógép Kínában évezredekkel ezelőtt jelent meg, az arab postafutárok is már az ókorban használták. Aztán jött az acélküllő, a felfújható gumikerék, a pedál, a láncmeghajtás, kialakult a mai kerékpár, és vele együtt – mindennapos használata mellett – a versenysport.



Ma már más-más az acélparipa felépítése aszerint, hogy országúton, erdőben, teremben vagy épített akadályokon használják. Az egyik legösszetettebb, legnépszerűbb kerékpárverseny a három hétig tartó Tour de France. A kb. 3500 km hosszúságú, szakaszokra osztott távon sokféle egyéni és csapatteljesítményt díjaznak.



Spier Alexandra,
Arad



Nagy György Sámuel,
Csíkszereda

Talmácsi Gábor 2007-es világbajnoki címszerzése óta a magyar szurkolók még lelkesebben figyelik a gyorsasági motor-versenyeket.



– Nézd, itt jön Schumacher!
– Hol?
– Ott megy...



Az autóversenyzés öt perccel az után született, hogy elkészült a második autó – állította Henry Ford, az amerikai autóipar úttörője. – És virágozik azóta is, egyre drágább és erősebb (750 lóerő) autókkal, egyre felkészültebb pilótákkal, egyre nagyobb (akár 350 km/óra) sebességgel.

Mi a neve a nyitott karosszériájú, együléses autók legrangosabb, többfutamos világversenyének?



Decemberi megfejtés: sakk, bridzs, go, dáma, jóga, séta, kirándulás, nordic walking.

Könyvjutalmat nyert: Szabó Orsolya, Kárásztelek; Hajdú Gergő, Sepsiszentgyörgy; a marosvásárhelyi 2-es Iskola IV. C osztálya.

A Dakar-rali több ezer kilométeren, úttalan utakon, mostoha időjárási körülmények közt teszi próbára a sportág elszánt művelőit. Eredetileg Párizsból a szenegáli Dakarba haladt, 2009 óta Dél-Amerikában kerül megrendezésre.

Szerkesztette MÜLLER KATI



Rejtvény-pályázat

Híres lovak – ez a címe februári rejtvényünknek. A négy lónevet a szerkesztőség címére várjuk a pályázni vágyóktól.
A Rejtvénykirály



Lemhényi Laura,
Gyergyószentmiklós

VÍZSZINTES

1. Makedón Nagy Sándor lova
8. A mondat egyik fő része
9. A szabadba
10. KIRI
11. Csendes
13. Tanít
15. Lyukas henger
16. Árva Lenke névjegye
17. Maga udvariasan
18. Ragadozó madár
19. Fej része
20. Cseh traktormárka (ZETOR)
22. Tulajdona

1	2	3	4	5	A	6	7	S
8						9		
10					11			12
A		13		14				I
	15			16			17	
18				L		19		
Z		20			21			S
22	23			24			25	
G		26		E				

VAJNÁR ILONA rejtvénye

24. Ott lent, népiesen

26. Díszítem

FÜGGŐLEGES

1. Közkatona
2. Sulivég!
3. Kényelmes ülőbútor
4. Női név
5. Fény a széleken!
6. Majdnem alkat!
7. Angol olaj (OIL)
11. Vízi állat

12. Híres magyar versenyló

14. Mátyás király lova

15. Rucafarok!

17. Strázsa

18. Szent László király lova
(a szó barna színárnyalatot jelentett)

19. Gabonát betakarít

21. Hódít a közepén!

23. V!

25. Alá

Nyertesek

A DECEMBERI REJTVÉNY-PÁLYÁZAT megfejtése: *Lassan készül, mint a Luca széke. Szánja bánja.* Nyertesek: Ferenczi Alexandra, Nagyvárad; Baliga Hunor, Gyimesközéplak; Máthé Arianna, Magyardécse; Kánya Gergő, Csíkszentgyörgy; a gyergyószentmiklósi Fogarassy Mihály Iskola II. C osztálya.

A Manó-Napsi pályázati rejtvényeinek megfejtése: *Kököjszi és Bobojsza; csillagszóró; szaloncukor.* Nyertesek: Lakatos Etelka, Monó; Hadnagy Andor, Szőkefalva; Bálint Boglárka, Gyergyóújfalu; Fodor Gergő, Szilágysomlyó; Mátyás-Józsa Bence, Nagyvárad; Tamás Ivett, Körösfő; Botlinger Balázs, Mezőpetri; a szamosújvári II. B osztálya.

Ti küldtétek

2

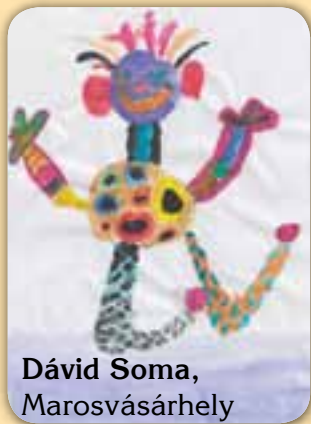
A sáromberki negyedikesek rejtvényé:

1. Az év 2. hónapja
2. Gabona betakarítása
3. Illatos, szúrós virág
4. Fekete-fehér táblajáték
5. Egyik szülő
6. Nagy Róbert névjegye
7. Ágvég!

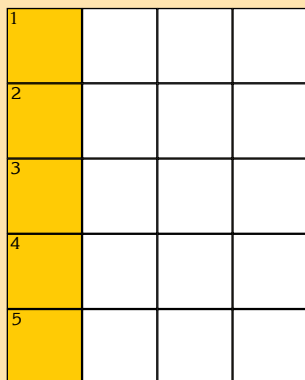
1

Nagy-Bíró Csenge, Bálványos-váralja:

1. Az ima befejező szava
2. Nyakban hordott ékszer
3. Apa párja
4. Öltözet
5. Kismacska



Dávid Soma,
Marosvásárhely



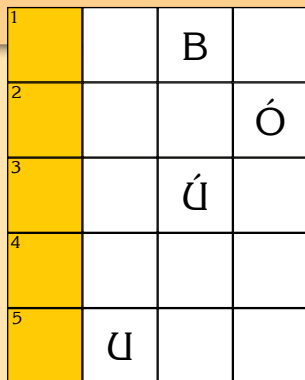
Héjja W. Balázs,
Sepsiszentgyörgy



Minek öltözl a farsangon? Íme három ötlet:

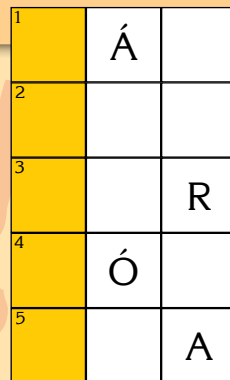
3

Sánta Laura, Székelyvécke: 1. Kislányok kedvenc játéka 2. Szabószerszám 3. Ragadozó macskaféle 4. Órajavító mester 5. Kisbabák „pipája”



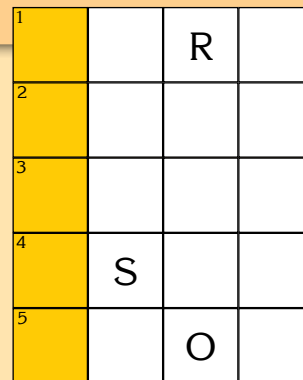
4

Csergő Zsófia, Gyergyószentmiklós: 1. Ide-oda mozzgat 2. Időmérő 3. Lakat 4. Fűszerez 5. Menyasszony



5

Bodor Ákos, Nagyvárád: 1. Tó széle 2. Becézett Ildikó 3. Muzsika 4. Krumplit, lisztet tartunk benne 5. Juhlakás



6

Melyik közmondást írta le a sáromberki Berekméri István? Néhány rajzocskát mellé odaírta, hogy milyen betű helyett áll, a többit neked kell kitalálnod.



Találd ki!

7

Közelről sokszor másképp látszanak a dolgok. Kitalá-
lod, hogy mik ezek? Segítségül alájuk írtuk a nevüket,
kicsit megkeverve a betűket.



SAZÓR



MOTRIC



PERE



SINEZTBADAL



NYÖKV



GAPCSÉJ



NOKIZ



SIGRIT



OCAKKRÜCKO



VÉLLE

8

A hat bohóc közül
csak kettő teljesen
egyforma. Vajon me-
lyik kettő?



1



2



3



4



5



6



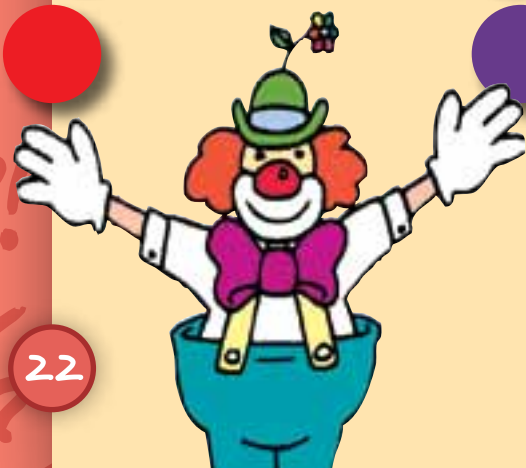
7



8

9

A szivárvány-pöttyök
szerint rendezd sorba
a betűket.



R

E

N

Á

K

L

A

V



Szólj, szám!

1. Nem mindegy, hogy hosszú-e vagy rövid a vakáció, a házi feladat vagy a mássalhangzó. Foglaltjátok mondatba a szópárokat: álszakáll – áll-szakáll, keresetek – keresetek, hatol – hattól, orom – orrom, gyermeké – gyermekké.

2. Hangok jelmezben. Olvassátok el hangosan, és karikázzátok be a szövegben azokat a betűcsoportokat, amelyek a kiejtésben álarcot tesznek, vagyis más-képp hangzanak, mint ahogy írjuk őket: **A mulatságot megnyitom! Vigadjatok, táncoljatok. Gondját mindenki hagyja otthon, szomszárát oltsa, s egyszer se mondja: nem tetszik a nénje kontya.**

3. Egészítsétek ki nevekké a szótagokat úgy, hogy a második szótag egy újabb név első szótagja legyen:

FE-RI-TA SÁN-____-KA E-____-MÁS OT-____-NI PÉ-____-KA
KAR-____-LLA VIN-____-CÍLIA GÉ-____-LÁN JU-____-LI IM-____-BI

Decemberi megoldások: 1. Megbékél, megbocsát, megengesztelődik, nem tart haragot, béke-jobbót nyújt, kibékülnek, békét kötnek, fátylat borítanak a mültra, elszívják a békepipát, elássák a harci bárdot, kiegyeznek. Ami elmúlt, elmúlt. Amelyik kenyéren összevesztek, azon megbékélnek. Csak a tudatlan ember haragszik, a bölcs megbocsát. 2. diós, mákos tekercs, tűzhely, kályha, sütő, (élés)kamra, reggeli, evőeszköz, kipotyol, köteny. 3. nápolyi, bécsi, párizsi szelet, brassyói pecsenye, zserbó, Kati-tészta, Rigó Jancsi, vargabéles, hortobágyi palacsinta, Jókai-bableves. **Könyvjutalmat nyertek:** Pál Renáta, Brassó; az erdőszentgyörgyi III. osztály; a marosvásárhelyi Európa Gimnázium III. E osztálya; siklódi olvasóink.



Maszat Művész

Fehér lapra apró ragasztópöttyel sablont rögzítettünk, a lapot festékbe mártott fogkefével telespricceltük, majd felvettük a sablont, és vonalas rajzzal kitöltöttük fehéren maradt helyét. Érdekes lett a kétféle felület ellentéte. Próbáljátok ki ti is! – biztatnak a nagyváradi Szacs-vay Imre Iskola másodikosai, Szilágyi Mária tanító néni tanítványai.



Novemberi munkájukért könyvjutalmat és a népművészet maszatmestere címet adományozom **Kemény Rudolf**, nagybányai (1), **Mircse Katalin**, székelykeresztúri (2) és **mezősámsondi** másodikos (Fejlesztés István Szilárd mintája – 3) inasaimnak.



1



2



3



Levelező

- Játékkal, mesével, hagyományainkkal teremtsünk rendet a kusza világban:

varázsoljunk fagyot, havat a télbe, mókát, nevetést farsang végére. Köszönjük, hogy elkülditek nekünk osztályotok, iskolátok, közösségeitek életének legszebb pillanatait. Így ünnepeiteknek együtt örülhet az egész Napsugár-család: **Brostik Amanda, György Melissza, Bertók Eszter, Monó; Valea Kali Tamás, Sáromberke; Dankó Blanka, Nagybánya; Jakus Henrietta és Janka, Kecskemét; Condrat Paula, Csíkszereda; Séra Kincső Gyopár, Marosvásárhely; Debreceni Anita-Szilvia, Tompa; Hengye Anasztázia, Ottomány; Miklósi Amália, Bálványosváralja; Kovács Barbara és Kamilla, Gyergyócsomafalva; a marosvásárhelyi 2-es Iskola IV. C, a Dacia Gimnázium III. D, a G. Coşbuc Gimnázium IV. C, az Al. I. Cuza Gimnázium IV. E, az Unirea Nemzeti Kollégium IV. B; a sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskola II. E, III. D; a brassói Áprily Lajos Fő-**



Orosz Réka, Szilágysomlyó

gimnázium III. A; a székelyudvarhelyi Bethlen Gábor Iskola IV. A, az Orbán Balázs Iskola III. A; a csíkszeredai Petőfi Sándor Iskola IV. B; a gyergyószentmiklósi Vaskertes Iskola IV. A, B és C, a Fogarassy Mihály Iskola III. A osztálya; a segesvári IV. C és D; a szovátai IV. B; a tordai IV. A és B; a sáromberki IV. B; a körtvélyfái III.; a jobbágytelki II-IV.; a gyergyóditrói III.; a kovásznai II. és III. B; a kiskásznai II-IV.; a kézdiszentkereszti III. és IV.; a zabolai II-IV. B; a zetelaki III.; a gyulakuti IV. A; az árpádi II., IV. és V. osztály; a magyarkirályfalvi, a mezőfényi kisközségek; olvasóink a kolozsvári Montessori Iskolából.

- **Sepsiszentgyörgyön** találkoztak az ország legjobb iskoláskorú mesemondói, hogy a **Kriza János Ballada- és Mesemondó Versenyen** bizonyítsák: vannak még, akik a mese erejével akarják megismerni és megjavítani világunkat. **A Napsugár díjait** Józsa Kriszta brassói, Rózsa-Molnár Friderika szatmárnémeti, Bardasu Pál Damian és Balázs Ferenc Damian lézpedi, Nagy Dorottya dévai, Molnár Gergely kovásznai mesemondó nyerte el.

- **Petres László** nemcsak a **moldvai csángó** ballada- és mesemondóknak a Kriza János Versenyen elért eredményeire büszke, hanem arra is, hogy a **Moldvai Csángó Magyarok Szövetsége** nevében négy versenyzőnek átadhatták a **Reverinda különdíjat** és meghívást a Lujzikalagorban májusban tartandó Baka András Csángó Mese- és Balladamondó Találkozóra.

- Igaz, hogy még kicsik vagyunk, de szívesen olvassuk a meséket, verseket és már megfélésekkel is próbálkozunk. Jó munkát kívánnak az **esztelneki** II. osztályosok és **Varga Katalin** tanító néni.



- A nyárádszeredai Dániel Boglárka megrendítően szép összeállítást küldött szülővárosáról. Mivel az *Itt születtem* rovatban már szerepelt Nyárád-mente központja, álljon itt egy kép és két mondat Boglárka munkájából: „Osztályunk, a IV. C Marton Irén tanító néni vezetésével számos pályázaton, versenyen remekül teljesít. Lelkes olvasói vagyunk a Napsugárnak.”

- A VIII. Weöres Sándor Bihar Megyei Szavalóverseny színvonalas, felemelő volt – írta Bitte Rozália tanító néni. A Napsugár különdíjait a margittai Mészáros Márk valamint Koós Boglárka, Trubács Vivien és Kiss Bernadett kapta a nagyváradi Szacsvey Imre Iskolából.



- A Napsugár hajdani munkatársa, Papp Attila, margittai költő, magyartanár emlékére Fügedy Anikó tanító néni vezetésével évente megszervezik a Papp Attila Körzeti Szavalóversenyt, melyet gyermeklapunk is támogat. Idei díjainkat Margitta, Kéc, Albis, Érszőlős, Micske, Poklostelek, Tóti, valamint Kraszna 74 kisdíákja közül Borsi Fanni, Sima Petra, Posszert Richárd margittai, Marinet Gergő, Szabó-Bartha Péter albisi versmondó kapta.



- Tunyogi Katalin tanító néni nyolc éve fáradhatatlanul szervezi a tehetséges meseíró negyedikesek két országra szóló, nagyváradi seregszemléjét. A VIII. Aranytoll Versenyen Napsugár különdíjat érdemelt: Szűcs Dorottya Szilágysomlyóról, Leiti Bence Szatmárnémetiből, Aszalós Hilda Nyárádszeredából, Krizbai Nándor Nagyenyedről és Molnár Brigitta Nagyszebenből.

- Barna Aranka tanító néni mezőbaji negyedikesei nemcsak olvasóink, hanem szorgos levelezőink is. Lázár Henrietta a leghűségesebb krónikása osztálya minden ünnepének, a telet-gondot elsőprő farsangi mulatságnak is.



A, a, a, a farsangi napokba'



Csíkzentkirályon a Harmatfű kórus tagjai Vinczellér Etelka tanító néni és Tódor Edit tanárnő vezetésével maskarás, muzsikás felvonulással, tánccal, mókával, az Illyés-bábu elégetésével búcsúztatták a farsangot és a telet.



Én vagyok a Tündér,
Szívem, mint a dér.
Hajam szépen copfban van,
A ruhámon csillag van.

Kristály Blanka



Kőrösi Mária tanító néni küldte el szalárdi olvasóink karneváljának képeit, melyek között örömmel fedeztük fel a tőlünk tanult sárkányjelmezt.



Még Bartha Denise tanító néni is alig ismert rá vidám jelmezek mögé bújt tordaharasztsi diákjaira.

Hallgassátok a Holdtündér szavát!
Súgom nektek: Szeressétek egymást s az iskolát!
Fényetek leszek, aki mindig rátok vigyáz.

Bodoni Xénia

A maszkokat a marosvásárhelyi R. Guga Gimnáziumból Harmath Erzsébet, a jelmezversikéket az Al. I. Cuza Gimnáziumból Szakács Aranka tanító néni osztálya küldte be.

Én vagyok a Balerina,
Pörgök, mint a szoknyám alja.
Járok, mint az őzgida,
Farsangi nagy bulikba.

Szabó Csenge



Madéfalvi olvasóink jelmezei között Csi-pike is jól érezte magát.



A marosvásárhelyi G. Coşbuc Gimnáziumban **Szigeti Anna-Mária** tanító néni osztályának jelmezeinél csak farsangi játékpárádéjuk volt színesebb.



Hófehérke vagyok,
Szépségem rongyokon át is ragyog.
Hegyek közt élek boldogan,
A hét törpe házában. **Gyárfás Imola**



Farsangi bál Halmiban, **Stepka Rita** Anita és **Vass-Kacsó Sándor** tanítók szervezésében

KOVÁCS KATALIN

Felelgetős

A leányok, jaj, de szépek!
Férjhezmenni szeretnének
Még ezen a télen,
Farsang idejében.

A legények, jaj, de csúnyák!
Nősülnének, és azt mondják:
– Az ara szép legyen,
Pénze nem kell nekem!

– Legyen szép is, legyen jó is,
Hozzámváló, takaros is,
Egy életreszóló,
Engedelmes, óvó!



Egy pékmester apuka hatalmas kenyérrel és tésztából formált álarcokkal lepte meg **Pázsint Györgyi** és **Ütő Rozália** tanító néni farsangoló osztályát a marosvásárhelyi T. Vladimirescu Gimnáziumban.

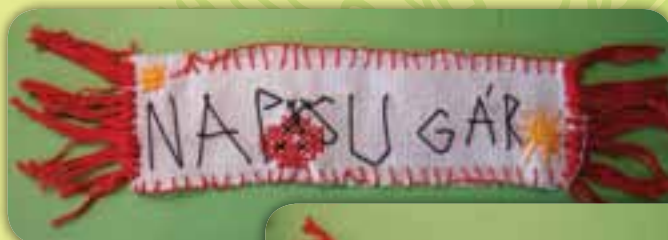
Elöl megy fényeske...

- A múlt tanévben a **székelyudvarhelyi Benedek Elek Líceum IV. SbS osztálya Lőrincz Tünde és Sebestyén Jolán tanítónő** irányításával ősi kultúránk titkait kutatta. Filcből palmettás tarsolyt varrtak, gyurmába – mint ősi agyagtáblába – rovasjeleket karcoltak, kartonból, vászonból, hurkapálcából, szalmából jurtákat és honfoglalás kori települést készítettek.



- **Szilágyi-Székely Melinda tanító néni magyarlapádi** kisdíákjai egy sereg fontos férfi és női munkát gyakoroltak, míg elkészítették a botparipát és a tulipános virágtartót. Fűrészeltek, szegeztek, festettek, népi mintát pingáltak, a lovat ducira töltötték gyapjúval, szem-gombot, sörényt varrtak rá, kantárt fontak, bogoztak neki.

- Ne a tévé műsorait, hanem a meséskönyvedet böngéssz! Könyvjelzőt is varrhatsz úgy, mint **Németi Etelka tanító néni nagyváradi** osztálya. Egyúttal megtanulod a keresztszemes hímzést, a hurokülést, a száröltést is.



- A **szatmárnémeti Hám János Óvodában Somogyi Mária óvó néni** csoportja kifestette, majd szalaggal, ragasztott szívvel díszítette a magyaros-mintás, karton könyvjelzőt.

• **Máthé Balázs**, kézdivásárhelyi olvasónk sajtosdobozból varázsolt bohócot, színes papírból szabva, ragasztva a részleteket.

• Micsoda tél ez? Még jégvirág sem nyílik! Sebjaj, **Biszak Tünde tanító néni berecki** negyedikesei mégis „virágosat álmodtak”. Karton alapra magokból ragasztottak virágot, és szövettel keregették a képet.



• A **zimándújfalusi** ötletkincstárból érkezett a farsangi bohóc. Tojástartó, ping-pong labda, legyező-nyakkendő, tölcsér-süveg, pödört papír-haj – hopp, kész vagyok!



• **Székely Edit tanító néni** osztálya a **négyfalusi** Zajzoni Rab István Líceumból küldte az „igen-nem” álarcokat. Vágd körül, hajtsd ketté, vágd ki a maszkot, nyisd szét, és a részleteket a minta szerint ragaszd fel egy fehér lapra. Színes lapból készíts más arcképeket is.



Irkafrka



Săpataru Márk
Aleks, Brassó



Hodos Nikolett,
Marosvásárhely



Jó a farsang, jó a bál,
Kezdődik a karnevál!
Beöltözünk maskarába,
Táncolunk, s eszünk sokat,
Megesszük a fánkokat,
S elégetjük a bábukat.

Kicsi Kincső Kriszta,
Kézdivásárhely

Ettünk, ittunk,
jót mulattunk,
minden rosszat
eltemettünk.
Jó fáradtan
hazamentünk,
s nagyon hamar
lefeküdtünk.

Orosz Imola, Kolozsvár

Én vagyok a kis teknős,
A gazdám a kis kendős.
Meguntam a jó dolgom,
Döntöttem: elvándorlom.
Aztán hogy most merre
megyek,
Érdeklis is a fejemet?!
Elindulok előre,
S bebújok a teknőmbé.

Fehér Zselyke, Kolozsvár



Keresztély Noémi,
Marosvásárhely

Volt egyszer egy Kószabósza,
Kinek nem volt nyaksála.
Elindult a vásárba
Kiválasztani a sálát.
Meggörgette a tükröt,
De az sajnos nem döntött.
Nyikorog az ajtó,
Betoppant Ottó.
Segít a vásárban,
Van sálja Kószának.

Bodor Anett, Kovászna

György Amanda,
Gyergyószentmiklós



Baló Janka,
Sepsiszentgyörgy

E lapszám támogatói:



Nemzeti
Kulturális
Alap

Vágjátok ki,
és ragasszátok nevetek
mellé az osztály közös
gyűjtőlapjára.



Nagy Lenke tanító néni ivói diákjainak jelmezversei:

Ha palástom libben a teremben,
alattvalóim térdelnek előttem.
Koronám fényesen ragyog,
Meseország királya vagyok.

Király volnék – nincs országom,
híres nevem Nevenincs,
szép koronám színaranyból,
mint ajtón a rézkilincs.

Boszorkány a mesterségem,
kotyvasztom a mérgeket,
csúf varangyos béka leszel,
hogyha főzők majd neked.
Seprűnyélen szálltam eddig,
nem füstölgő vonaton,
békanyájam harmadával
megtelne a Balaton.

Én vagyok a Pókember,
ujjat húzni velem senki nem mer.
Titok, rejtély, veszélyek,
szeretnek az emberek.
Megmentem a világot,
szép délutánt kívánok!

Éjfelete szén a szemem,
Vasfazék a cilinderem.
Egy cseppet sem didergek,
Jól bírom a hideget.



Elekes Márk,
Szilágysomlyó



Vass Áron Levente,
Marosvásárhely



Szőke Botond, Csíkszentkirály

Fuccaro Orsolya, Marosvásárhely



Csősz Anna tanító néni osztálya küldte Bitáról:

Február, hol a nyár,
A farsang végére jár.
Bolondozzunk, vigadjunk,
Bolond bálban táncoljunk.

Szabó Renáta

A gyerekek mókáznak,
Az állatok pipálnak.
Farsangoljunk hat hetet,
Míg elúzzuk a telet.

Bitai Andrea Livia

Szép ruhánkat fölvtettük,
Gyöngyeinket föltettük,
Rázzuk meg a rokolyát,
Hallgassuk a muzsikát.
Jöhet már a kikelet,
Mert elúzzuk a telet.

Szabó Szeréna Beáta

Maskarákba öltözünk,
Cukros fánkokat eszünk,
A bohóccal táncolunk,
Színházasdit játszodunk.

Szabó Eszter

Fontosak a fűszerek,
Nélkülük éhes leszek.
Legfontosabb a konyhasó,
Nélküle enni nem is jó.
Kedvencem a petrezselyem,
Attól finom a levesem.
Más fűszer a majoránna,
Azt tesszük mi a hurkába.
Gyakran használunk paprikát,
Adja főztünk ízét, színét, illatát.
Zeller, kapor, koriánder,
Citromfű és póréhagyma,
Okos, ki mindet észben tartja!

Békés Dániel, Bólinger Péter,
Mezőfény

Címlap:
Vas Nándor és
Majlát Andrea,
Zabola

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Műszaki szerkesztő: Várdai Éva. Honlapszerkesztő: Komáromy László.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.
E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.
A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001
B.C.R., SUC. JUDE. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622
Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

Ára 3,0 lej

BARANGOLÓ

A múlt nyáron Marosi Erzsébet tanító néni kétnapos kirándulásra vitte a kézdivásárhelyi Petőfi Sándor Iskola IV. B osztályát.



Bálványoson, a Büdös-hegy oldalában gyógyseta-ösvényeken bandukoltunk, gyógyvizet kóstoltunk.



A Bálványos-vár óriásait, tündéreit nem zavartuk, de Sepsibükszád gyönyörű medencéjét bejárta tekintetünk.



Nézegetem, ha hull a hó:
ez volt a ház, ez volt a tó.
Nemes Nagy Ágnes



Főhadiszállásunk Uzonkafürdő volt, fő csataterünk pedig a borvizes fürdőmedence és a játszótér.

Ti merre kirándultatok?
Küldjétek fényképes
beszámolót!



Az uzonkai borvizes lág növénykülönlegességeit, a szibériai hamuvirágot és a rovarvő Droserát is megcsodáltuk.

